

Esther Waij

EEN
SCHITTERING
VAN
GELUK

ROMAN

Hoe raar traag haar voeten liepen. Haar arm als een marionetpop omhoog bewoog. Zacht legde zij haar hand op de oude houten iglo – een kinderhandje op een reusachtige bleke schedel.

Ze huiverde. Waarom had ze per se alleen willen gaan?

Een moment zag hij zichzelf zoals anderen hem zouden kunnen zien. Een oude man, werkend in zijn tuin, op zijn knieën in de prut. Vieze overall. Nee, niet vies. Gewoon natte aarde. Verderop stond een ongeveer even oude man, dat zouden mensen denken. Hark in zijn handen. Geen bladblazer – in deze tuin heerste stilte.

Hij zette zijn handen op de grond en werkte zich moeizaam overeind. Hij klopte zijn knieën af. De andere man stopte met harken. Ze keken elkaar aan. Ze glimlachten. Een vreemde zou het niet weten, het niet inzien, het wellicht ook niet begrijpen. Maar het was liefde die hen verbond.

En wellicht: een afgrondelijke eenzaamheid.

I

Gods akker

BEN

Hij werd zo'n vijf jaar na de Tweede Wereldoorlog geboren en zijn ouders noemden hem Ben, een krachtiger naam dan bij hem paste. Hij vond zichzelf eerder een Misschien. Of een Wordt. Maar dat waren nou niet direct namen die je je kind gaf. Hij had een grote broer, Jan, prima naam, zeker als je er Lul aan toevoegde – en daarnaast armenvol broertjes en zusjes die hij nooit ontmoet had en waarschijnlijk nooit zou... *Slaap, kindje, slaap, daar buiten loopt een schaap, een schaap met witte voetjes, die drinkt zijn melk zo... Kappen!*

Hij was geen kind meer.

Hij keek naar zijn vrouw buiten.

Hij was niet blij. Op zijn zachtst gezegd.

Ben grijnsde geluidloos achter het schild van zijn hand.

Eind twintig, en bang, dat was hij.

NINA

Ze keek om zich heen, zag niemand, trok haar jurk omhoog en haar slipje opzij, zette haar benen uit elkaar en begon, dierlijk als een koe, midden in de tuin te plassen. Een goudgele straal klaterde op de wortels van de eik. Een beetje drupte op haar benen, het gaf niet. Het kriebelende stroompje was eigenlijk wel aangenaam. Ze glimlachte, de symptomen waren er al langer; de 'kwaaltjes' volgden elkaar op; hormonen deden hun werk, haar nieren ook, en haar blaas maakte blijkbaar plaats voor haar baarmoeder. Het kwaaltje: 'Plassen.' Hoofdstuk 3 uit het boekje. *Zwanger.*

Plas spetterde van de boom op haar kuit, biggelde als een traan over haar bleke huid. Nina lachte.

Ze liet de wat vergane, soepel vallende katoenen stof los en veegde met haar met sproetjes bezaaide hand rustig een haarlok uit haar gezicht. Ze vlocht het samen tot een lage staart in haar nek. Geen seconde van haar leven verspilde ze aan de kapper, voor haar liever geen ruis van roddel of droogkappen. Had ook weinig zin. Haar rode bos was ontembaar en deed precies wat het wilde. Op de lagere school al. Nooit zou ze het seizoen van toen vergeten: haar haar stopte met groeien; tot op haar borsten viel het, net de onderzijde van haar tepels strelend. Het werd niet langer, en korter wilde zij het niet. ...En hoe haar lokken zwijgend weerstand boden aan haar moeder, die altijd een keurige knot bij Nina wilde – maar daar steeds plukjes uitspron-

gen. Misschien was haar eigenzinnige bos wel het enige waar Nina trots op was.

En op haar buik. Nina zette haar handen boven haar billen, holde haar rug, trok haar schouders naar achteren en strekte zich heerlijk uit – ze had zichzelf nog nooit zo mooi gevonden als vandaag. Doorgaans gaf ze niet om haar uiterlijk, ze was er nauwelijks mee bezig, gebruikte ook geen make-up. Ze wist wel dat anderen haar een mooie, natuurlijke uitstraling vonden hebben. Dat was niet haar verdienste, je kwam ook maar ter wereld zoals je kwam. Bijna niemand was tevreden over zichzelf, maar genadeloos zoeken naar ‘fouten’, dat was zonde van je tijd, want hoelang was je nu eigenlijk op aarde?

Nina tuurde omhoog. Wolken, vaag van vorm veranderend, gleden voorbij. De zon stuurde haar stralen als scherpe pijlen door de hemel. Ze legde haar handpalmen op haar navel. Wat zou dit kind zichzelf later toewensen? Ze streekte de bolling onder haar borsten, die al voorzichtig opzwellen. Zou het kindje op haar gaan lijken, met dezelfde grijsgroene irissen, lichte, bijna onzichtbare wimpers, of op haar man, met zijn donkere, stugge haar; zijn bruine sprankelogen – en zijn starre mond, die niet graag prijs gaf wat erachter verborgen lag?

BEN

Ben schudde zijn hoofd, nauwelijks zichtbaar – een gebaar van ongenoegen en ongeloof dat er in korte tijd was ingeslopen.

Hij wilde geen kind. Niet nu. Moest je haar zien, zoals ze daar stond te genieten in de tuin. Hij snapte haar niet. Ze hadden het toch met elkaar afgesproken voor ze trouwden? Waarom had ze zich daar niet aan gehouden? Waarom was ze slordig geweest met de pil? Die kleine hormoonbom was maar liefst negennegentig komma negen procent betrouwbaar (drie mooie negens op een rij; drie keer negen: zevenentwintig, de som der cijfers wéér een negen). Moest je hem wel slikken natuurlijk.

Kijk haar nou. Zij was zo een met zichzelf. Een met het kind in haar. Eén brok leven, zoals ze net stond te plassen onder de wijd gespreide armen van de boom, en nu trots ronddraaide met die wassende buik en stralend naar de nog kale struiken en de volle klimop keek. Ben zag hoe Nina haar jurk opnieuw optrok. Ging ze nu weer plassen? Nee, ze hurkte (de billen butsten bijna de bodem, wonderlijk: haar hielen bleven op de grond) en ze legde haar hand onder een klimopblaadje; glimlachte ze nou? Hij kon het niet goed zien, haar haar viel als een sluier voor haar gezicht. God wat hield hij van haar. Had ze het expres gedaan: zwanger worden? Maar waarom zou ze? Voor hem, voor hun twee, had Nina vele schepen achter zich verbrand. Vond ze misschien dat ze er daarom recht

op had om hem te misleiden? Een rotgedachte. Die moest hij uitbannen; hij mocht de spin van wantrouwen niet toelaten in zijn geest. Dat soort spelletjes speelde Nina niet, liegen deed ze evenmin. Hij was voor haar gevallen om hoe ze eruitzag, meteen, bij de eerste blik – haar bijna buitenaardse schoonheid met al dat bleke en dat rood – maar hij was van haar gaan *houden* om hoe ze was. Ze had de uitzonderlijke gave om iets wat niet goed aanvoelde van zich af te schudden zoals een dier druppels uit zijn natte vacht. Haar puurheid deed hem zich veilig voelen. *Had hij zich vergist? Kende hij haar minder goed dan hij dacht?* Weer schudde Ben het hoofd, boos op zichzelf nu. Onzin. Zo moest hij niet denken. Het was gebeurd, punt.

Ze zei: ‘Als het kindje dwars door al die hormonen heen levensvatbaar is, heeft het recht om te leven.’

Ze zei: ‘Voor zover wij weten is er altijd wel iets lastig: geen geld, geen tijd, ons huis gebrekkig, geen oppas. Daarom is elk moment het goede moment. Ook nu.’

Wat kon hij daarop zeggen?

Maar hij was er niet klaar voor.

Het was te vroeg.

Ben wreef over zijn ogen. Hij kende de kant van gebrek te goed. Ruw streek hij met zijn handen over zijn wangen, mond. Hij wilde voor zijn gezin geen leven van nee en gaat niet, van afzien en schaamtebuikpijn. Nu al een baby op komst, was... een belediging voor zijn plannen. Boos sloeg hij op tafel. Hij schrok van het geluid dat harder klonk dan voorzien (eigenlijk voorzag hij niets, hij gaf die klap zonder erbij na te denken); de kopjes rinkelden, zijn glas melk viel om, rolde weg, zo de tafelrand over, hij was maar net op tijd, zijn handen kregen grip rond de lange

hals vlak voor het aan diggelen kletterde en versplinterde.

Ben zette het vliegende glas terug op de kloostertafel. Er zat een druppel bloed op zijn duim – maar nergens zag hij glas. Hij zoog het rood van de duimplooi. Leunde achterover. Bekeek zonder verdere actie te ondernemen de op de vloer druppende witte vloeistof; het irritant onvoorspelbare ritme was als een kapotte klok. Onheilspellend getik op de eeuwenoude stenen.

Nu moest hij alles sneller, veel sneller voor elkaar zien te krijgen. Het zag er misschien niet zo uit omdat hij meestal op z'n gat zat, maar hij zwoegde zich al vaak het zweet in zijn handen. Zou harder werken genoeg brengen? Zou hij het kunnen – een versneld bestaan? En hoelang? Een ingedikt leven. Of juist: een vermagerd leven – opnieuw vermagerd.

De punt van zijn schoen schoof traag richting de melkcirkel; ertegenaan. Hij trok zijn voet terug, de cirkel blubberde vormeloos. Zijn hand zou geen levend wezen kwetsen. Hij zou nooit een mens vermoorden, ook geen mens in wording, een foetus. Zover reikte zijn geloof nog wel. Hij zou het zijn moeder evenmin kunnen uitleggen. Moeder, die in Nina al herkende wat zijzelf toen nog niet wisten. Moeder, die twee zelfgebreide, melkwitte minisokjes op tafel had gelegd. Zijn droge antwoord op wat hij dacht dat haar zoveelste aansporing was.

‘Je sokken gekrompen, ma?’

Haar veelbetekenende blik!

Dus.

Nog meer uren draaien dan maar, al zou hij er dood bij neervallen. Hij keek naar zijn vrouw buiten. Zijn gezin zou gelukkig zijn en het zou hen aan niets ontbreken.

Daar ging hij voor zorgen. Ben stond op, opende de deur.
‘Nina! D’r ligt hier allemaal melk op de vloer!’
Je moest elkaar wel een béétje tegemoet komen in het
leven.

VOCHT

Nina vertrok haar gezicht. Ze schreeuwde niet. Ze kreunde. Ze gromde. Bens adem stokte. Wat was ze ineens lelijk, zo kende hij haar niet. Liever zou zijn vrouw wél krijsen, hij wist dat ze zich inhield; hij zou het slecht kunnen verdragen om haar te zien lijden. Toen ze met haar halve maan dubbelklapte van de kramp en het vruchtwater in een schokkende stroom op de keukentegels golfde, stond dan ook niet zij te trillen op de benen, maar hij.

Hoe waren ze in de auto beland? Alleen dit beeld resteerde: zijn waggelende vrouw (nee, niet als een eend, beslist geen eend, mooi was ze, altijd mooi, zelfs met die uitpuilende buik en haar jurk zo nat als pis).

In zijn oren echode nog haar stem, die hem terugstuurde voor sleutels en 'De Tas'. Hij reed als een gek en negeerde tegen zijn gewoonte in ieder stopteken. ('Zo,' hoorde hij Nina verbaasd vanaf de achterbank, een gemoffelde kreet in tweeën splijtend.) Maar door zijn idiote gehaast reed hij midden in de stad fout en belandde... op de kaasmarkt. Waar hij besepte dat als alles netjes volgens het boekje verliep en zijn vrouw vandaag verlost werd, het een vrijdag-kindje zou zijn.

Omkeren was onmogelijk, achteruitrijden geen optie. Het zweet brak hem uit. Hier was geen doorkomen aan. De drommen vakantiegangers, geboeid door het spel rond wat koe en boer geproduceerd hadden. Het kaasdragersgilde; de kaaskeurder sloeg iedere zomerse vrijdag met

[lees verder in de roman "Een schittering van geluk"]